

26.02.2025

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Fredrikintorin peruskorjaus

Palautteet katusuunnitelmaluonnoksesta (esillä 8.1. – 21.1.2025)

Tähän muistioon on kerätty tiivistelmä katusuunnitelmaluonnosten esillä olon aikaisesta vuorovaikutuspalautteesta.

Fredrikintorin peruskorjauksen lähtökohtana on säilyttää tori avoimena kaupunkitilana ja kehittää sen toiminnallisuutta historialliset arvot ja nykyiset puut huomioiden. Peruskorjauksessa torille lisätään uutta kasvillisuutta, lisätään istuskelumahdollisuuksia, uusitaan torikiveyksiä ja valaistus, sekä uusitaan kunnallis- ja tapahtumatekniikkaa. Suunnitelma pohjautuu aiemmin laadittuun ideasuunnitelmaan, jota on muutettu asukkaiden palautteen ja Helsingin kaupungin tavoitteiden pohjalta.

Katusuunnitelmaluonnos oli esillä Helsingin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat 8.1. – 21.1.2025 välisenä aikana.

Suunnitelmaluonnosta pidettiin kaksi vuorovaikutustilaisuutta. Fredrikintorin yrittäjille järjestettiin oma tilaisuus Green Hippon ravintolassa 10.1.2025 klo 15 – 16.30. Asukkaille järjestetty tilaisuus oli Snellmanin ala-asteen koululla 15.1.2025 klo 16.30 – 18.30. Edustajina oli suunnittelukonsultti Rambollin, valaistuksen Valoa Oy ja Helsingin kaupungin asiantuntijoita. Asukastilaisuudesta ja samalla suunnitelmaluonnosten esillä olosta tiedotettiin yleisesti Helsingin kaupungin verkkosivuilla ja tapahtumakalenterissa, sekä sosiaalisessa mediassa. Tiedote suunnitelmaluonnosten esillä olosta lähetettiin katujen varren kiinteistöille ja Eira-Kamppi lehdessä julkaistiin ilmoitus suunnitelmaluonnosten esillä olosta. Palautteet suunnitelmaluonnoksiin pyydettiin toimittamaan 21.1.2025 mennessä. Sähköpostilla saatiin viisi palautetta.

Suunnitelman esittelytilaisuuksissa kävi yhteensä noin 35 henkilöä.

Katusuunnitelmaluonnoksesta saadut palautteet

Valaistus

Palautteet: Saaduissa palautteissa valaistuksen kehittäminen nähtiin suurena mahdollisuutena, koska torialue on pieni ja siellä on vähän luonnonvaloa. Torille toivottiin arkkitehtuuriin sopivaa lämminsävyistä yhtenäistä valaistusta. Lisäksi kysyttiin tarkempia mallivaihtoehtoja.

Sähköpostitse saadussa palautteessa Fredrikitorille ehdotettiin myös vanhan ajan sähköpylväitä. Esimerkkeinä kerrottiin Turussa olevan tällaiset pylväät, jotka ovat maksaneet 180.000€. Tammisaaren vanhassa kaupungista on joukkorahoituksella hankittu vanhat sähköpylväät. Kuva alla: Pylväissä ja talon seinässä on lahjoittajien nimet. Palautteen kuvat alla:

Vastaus: Torille suunnitellaan valaistus joka tukee pimeään ajan viihtyisyyttä, turvallisuutta ja elämyksellisyttä. Valaistus tulee olemaan yhtenäinen ja ympäröivään arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan sopiva. Valaisimista ei vielä ole mallivaihtoehtoja. Niitä tutkitaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Suunnittelussa on myös huomioitu mielenkiintoinen idea vanhanajan sähköpylväistä. Torin keskeisaiheeksi hahmotellaan ratkaisua jossa on näkyvissä Helsingin historiallisten valaisinkalusteiden piirteitä.

Palautteet kausivalaistuksesta: Kausivalaistuksen saaminen torille saa kiitosta. Positiivisena nähdään myös, että suunniteltu valaistus ei ole liian kirkas. Fredrikitorille toivotaan myös talviterassia ja lämmintä valaistusta.

Vastaus: Valaistus suunnitellaan lämminsävyiseksi ja tukemaan myös talviajan erilaisia aktiviteetteja. Kausivalaistusta varten valaisinympäristöä varustetaan turvallisilla ja helppokäyttöisillä pistorasioilla. Kausivalaistuslaitteiden hankinnasta, asennuksesta ja kunnossapidosta voi vastata esimerkiksi paikallinen asukas-yhdistys tai yrittäjäyhdistys tai torialueella toimiva yritys.

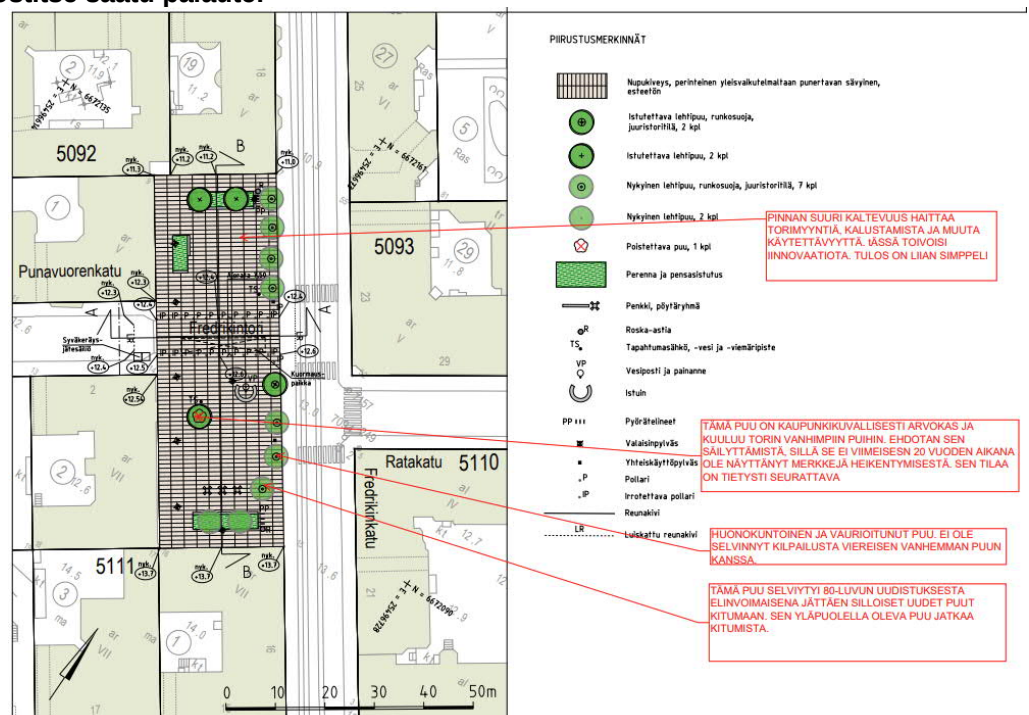
Kasvillisuus

Palautteet: Saaduissa palautteissa toivottiin erilaisia kasveja ja puita. Ehdotettiin esimerkiksi, että uudet istutettavat puut olla nopeakasvuisia halavia, tai hidaskasvuisempia hevoskastanjoita. Istutusalueisiin ehdotettiin myös syreenejä, jotta istutusalueet eivät näyttäisi talvella ja alkukeväällä tyhjiltä. Keskusteluissa toivottiin myös havupuita tai pensaita torialueelle, jotka säilyisivät vihreänä ympäri vuoden. Valittavien lajien korkeus kiinnosti. Toivottiin, että kasvillisuus ei olisi liian korkeaa ja näin häittäisi näkyvyyttä torialueella. Uusien istutettavien puiden koosta kysyttiin myös. Toivottiin, että puut eivät kasvaisi julkisivun vieressä liian korkeaksi ja näin peittäisi rakennuksien julkisivua. Suunnittelussa toivottiin huomioitavan pöriäiset ja lajien helppohoitoisuus. Inspiraatioksi esitettiin Perhossaarta.

Osassa palautteesta myös toivottiin kasvillisuuden lisäämistä jo esitetystä. Esimerkiksi pollareiden viereen toivottiin tyhjälle alueelle lisää kasvillisuutta. Istutusalueiden reunojen korkeudesta kysyttiin. Esitettiin toive, että nämä eivät olisi liian korkeita. Kasvivalinnoissa toivottiin huomioitavan lapset.

Vastaus: Kasvillisuutta ja puulajeja määritellään seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Puu- ja kasvilajien valinnassa huomioidaan mm. kaupunkikuvalliset, ympäristöhistorialliset, kunnossapito näkökulmat, torin nykyiset puulajit, rakennusten julkisivut ja ettei puut tahmaisi ympäristöä mahlalla. Istutusalueiden istutuksien korkeus tulee olemaan alustavasti 0.5 – 1.5m ja kasvilajeiksi valitaan koristeellisempaa kasvillisuutta, joka ei muodosta liian tiiviitä näkösteitä. Jatkosuunnittelussa tarkastellaan havukasvien sijoitusta alueelle. Torialueen keskialue on tarkoituksenaan avoimena joka mahdollistaa torialueen monipuolisen käytön erilaisiin toriaktiviteetteihin. Pollarit rajaavat Punavuorenselkää koska ne ovat ilmeeltään kevein mahdollinen raja ajoradalle. Istutusalueet tullaan rajaamaan pääosin matalalla luonnonkireyksellä, eli ne tulevat olemaan lähtökohtaisesti maantasossa. Kasvillisuuden suunnittelussa huomioidaan lapset niin, että lajivalinnat ovat turvallisia.

Sähköpostitse saatu palaute:

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Vastaus: Torin terassoimista tutkittiin suunnittelun aikana eri vaihtoehdoin, mutta arvoympäristöön sopivaa ja olemassa olevien puiden juuriston turvaavaa toimivaa toteutusvaihtoa näin pienellä alueella ei löydetty.

Torialueen puista laaditun kuntokutkimuksen perusteella poistettavaksi esitetyn puun runkotyvi on yli 50% laho ja tästä syystä se on määritetty poistettavaksi. Muiden puiden kasvuolosuhteiden parantamista tutkitaan jatkosuunnittelussa.

Kalusteet

Palautteet: Kalusteluonnokset herättivät paljon keskustelua asukastilaisuudessa.

Suunnittelumateriaalin liitteissä esitettiin erilaisia vaihtoehtoisia penkkejä. Perinteiset selkänojalliset penkit saivat paljon kannatusta. Penkkejä toivottiin lisää verrattuna nykyiseen Fredrikintorin kalustukseen. Penkkien valinnassa ja istuinkorkeudessa toivottiin huomioitavan myös vanhemmat ihmiset. Toivottiin vanhoja klassisia malleja esim. Esplanadin puistokäytävän penkit, koivuimitaatio-penkki (esim. Tähtiorninmäki), perinteiset penkin Kirjailijan puistossa. Paikalleen pultatuista tuoleista ei lähtökohtaisesti pidetty. Osa palautteen antajista ei pitänyt hyvänä mitään suunnittelumateriaalin liitteissä olevista vaihtoehdoista. Palautteessa pohdittiin olisiko kalusteiden pyöreämpi muotokieli mahdollinen. Toisaalta erilaista muotokieltä ehdotettiin myös haettavaksi ympäröivistä rakennuksista.

Palautteessa nähtiin tärkeänä, että kalusteet muodostaisivat yhtenäisen arvokkaaseen ympäristöön sopivan kokonaisuuden. Myös valaisimien tulisi muodostaa kalusteiden kanssa yhtenäinen kokonaisuus. Kalusteiden toivottiin olevan vanhanhenkisiä. Penkkejä toivottiin sekä aurinkoon että varjoon. Torialueella toivottiin olevan myös ei kaupallista oleskelua. Palautetta annettiin, että suunnitelmassa ei ole huomioitu iltapäiväauringon osumista Punavuorenkadun laidalla oleville nykyisille penkeille. Lisäksi palautteen antajat olivat huolissaan siirtyvätkö Green Hippo ravintolan asiakkaat vahingossa läheisille kaupungin penkeille, jos penkit ovat liian lähellä terassia. Tiedusteltiin olisiko torille sijoitettua postinjakeluun tms. tarkoitettua rumaa puista laatikkoa voinut siirtää.

Palautteessa toivottiin teatterin lavaa torin pohjoiselle puolelle ja lisää penkkejä nyt ehdotettujen lisäksi. Toisaalta saatiin myös palautetta, että toimintoja ja kalusteita on jo liikaa tukkien torialuetta liikaa. Torin pohjoisella puolella olevat istutusalueet ovat erillisiä. Palautteessa kysytään, miksi nämä eivät ole yhteydessä toisiinsa. Torialueelle toivottiin lisäksi Shakkipöytää tai taideteosta.

Vastaus: Suunnittelua jatketaan kalustevaihtoehtoehdon 2 pohjalta, joka edustaa klassisempaa, vanhahtavaa muotokieltä. Malli on samantyyppinen kuin Esplanadilla. Kalusteet tulevat olemaan kiinteitä, jotta niitä ei siirretä ei toivottuihin paikkoihin. Kalusteiden sijoittelua ja terassivaruksen sijoittelua tarkennetaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Torille pyritään lisäämään ei kaupallista oleskelua myös aurinkoiseen sijaintiin. Katusuunnitelmassa on esitetty vain pitkälle tulevaisuuteen pysyviä kiinteitä kalusteita ja tilavarauksia. Jatkossa alueelle on mahdollista ehdottaa väliaikaisempia/puolikiinteitä rakenteita esitettyjen tilavarausten puitteissa. Auringonvaloanalyysi on ollut yksi suunnittelun lähtökohtia. Nykyisin torialueen ainoat penkit sijoittuvat Punavuorenkadun varteen. Suunnitelmassa on esitetty istuimia niin aurinkoiselle kuin varjoiselle paikoille. Punavuorekadun eteläpuolelle on esitetty laaja istuinalue vesipostin yhteyteen, johon paistaa myös iltapäiväaurinko. Penkkien määrän lisäämistä tarkastellaan jatkosuunnittelussa.

Suunnittelun lähtökohtana on säilyttää Fredrikintori avoimena kaupunkitilana ja kehittää sen toiminnallisuutta torin historialliset arvot ja nykyiset puut huomioiden. Torin luoteiskulmaan

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

sijoittuu teatteri, jonka sisäänkäynnille tulee olla sujuva yhteys. Helsingin kaupunki selvittää, mihin postinjakelulaatikon sijainnista voi olla yhteydessä.

Vesiposti / kyläkaivo

Palautteet: Vesielementtiä Punavuorenkadun lähellä pidettiin houkuttelevana ideana. Vesipostin ympärille istumismahdollisuudesta pidettiin. Vesipostin vieressä olevista penkeistä annettiin palautetta, että selkänojalliset penkit olisivat mukavampia vanhemmille ihmisille. Kysyttiin, mitä materiaalia tuleva istuinkaarre vesipostin ympärillä on. Samoin tiedusteltiin tulevan vesipostin mallia ja olisiko vanhaa vesipostia mahdollista käyttää. Toisaalta annettiin palautetta, onko vesiposti ylipäättään elementti, jonka ympärille halutaan kokoontua.

Vesipostin tilalle ehdotettiin myös suihkulähdettä tai taideteosta, joka olisi vesipostia näyttävämpi. Palautteessa myös kysytään voisiko vesipiste sijaita molemmin puolin toria. Keskusteltiin vesipostin sijainnista suhteessa terassiin. Terassin mahdollisuutta laajentua hieman pohjoiseen kyseltiin.

Vastaus: Lopulliset kalusteet ja niiden sijoittelu suhteessa terassiin määritellään seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Vanhaa vesipostia ei enää pysty hyödyntämään rakentamisessa. Tähän ei ole saatavilla varaosia. Lähtökohtaisesti torialueelle pyritään löytämään vanhan mallin mukainen uusi vesiposti. Tuleva vesiposti on valurautaa ja penkki luonnonkiveä tai puuta.

Vesipostin ja Punavuorenkadun välissä tulee toteutua sujuva itä-länsisuuntainen kävely-yhteys. Oleskelua ei voi sijoittaa turvallisuussyistä kiinni Punavuorenkadun ajorataan. Kalusteissa huomioidaan kaikki käyttäjät myös selkänojallisia ja esteettömiä penkkejä on esitetty suunnitelmassa. Torikaupan ja tapahtumien käyttöön suunnitellaan maanalaiset vesipisteet kaivoihin, molemmin puolin toria. Vesiposti on tarkoitettu yleiseen käyttöön ja niitä on suunniteltu vain yksi torin keskisosan tuntumaan.

Pintamateriaalit

Palautteet: Palautteissa tiedusteltiin lähteekö asfaltti liiketilojen edustalta pois ja minkälainen pinta torialueelle tulee. Ladonnan värimaailmaa ja tyyliä tiedusteltiin, olisiko nykyisen kaltainen kaksivärinsenä. Tiedusteltiin, onko kiveykseen mahdollista saada kouruja valotolppakaapeleille.

Vastaus: Koko torialue kivetään luonnonkivellä ja liiketilojen edessä oleva asfaltti poistetaan. Kiveys on sileä ja esteetön, aivan rakennusten julkisivuissa kiinni voi olla lohkopintaista kiveä, mihin ei ole tarkoitus kulkea. Kiveyksen pinta tulee olemaan sekavärinen, yleisilmeeltään punertava ja siinä tapahtuu vaihtelua ladontasuunnilla ja eri kokoisilla kivillä. Värimaailma tulee olemaan Helsingille tyypillinen ja historiassakin käytetty sekavärinen kivi, jossa värien kontrastit eivät ole isoja.

Pollarit ja liikenne

Palautteet: Punavuorenkadun laitaan esitettävät pollarit herättivät keskustelua. Pollareiden sijoittaminen torialueen viereen tuntui ikävältä ja toivottiin torialueen rajaamiseen kauniimpia

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

ajoesteitä. Pollareista tuli terroristiuhkan tunnelma. Toisaalta toivottiin, että esteitä ei olisi ollenkaan. Tilalle ehdotettiin myös osittain ylös-alas liikkuvia pollareita esimerkiksi ambulansseja varten ja kysyttiin, miten ambulanssi tai ylläpito pääsee tarvittaessa torialueelle. Samalla huolta heräsi toimintojen kuorman saaminen lähelle etenkin kivijalkakukkakauppa (isot rekat Hollannista tuovat kukkia), teatteri Takomoon tuodaan painavia kalusteita jne, jotka pitäisi kuljettaa Punavuorenkadulta kantaen. Pollareiden väliin ehdotettiin myös kasvillisuutta. Toisaalta pohdittiin, kuinka torille saadaan rajoitettua ajoliikennettä esim. Bolt-pyöräilijöiden osalta. Kysyttiin myös lauttasaaren bussilinjan tulevaisuudesta.

Vastaus: Punavuoren katua ei olla sulkemassa kokonaan vaan esim. huolto- ja pelastusajon sallii irrotettavat pollarit. Myös kuormauspaikka on huomioitu suunnitelmassa torialueen läpi menevän ajon yhteydessä. Autojen ajoreitteihin ei tule muutoksia. Pollarien tarkoitus on rajata autoliikenne Punavuorenkadun ajoradalle. Suunnittelun aikana on tutkittu vaihtoehtoisia ratkaisuja ja on todettu että pollarit ovat ilmeeltään kevein ratkaisu. Vaihtoehtoiset Punavuorenkadun varteen jakaisivat torialuetta vahvemmin kahteen osaan, joka on vastoin peruskorjauksen suunnittelun tavoitteita. pollareiden kanssa on ollut paljon toimivuushaasteita Suomen sääolosuhteiden ja mekanismin sisään joutuvan hiekoitushiekan johdosta, joten irrotettavat pollarit tulevat olemaan kolmioavaimella irrotettavia. Rakenteellisilla ratkaisuilla on hyvin vaikea estää liikennesääntöjen vastaista pyöräilyä, ilman että ratkaisut haittaisivat muuta toritoimintaa. Bussilinjasto tulee säilymään.

Torimyyjät/-toiminnot

Palaute: Kiiteltiin aiemmin esitetyn diagonaalisen yhteyden poistamisesta keskeltä toria. Se olisi määritellyt liikaa toriotimintojen sijoittelua. Tiedusteltiin, olisiko jatkossakin torikauppiaille käytössä telta ja hankkiiko kaupunki nämä yrittäjille. Torimyyntipisteille toivottiin myös yhtenevyyttä. Torikahvilaa torille toivottiin. Samoin torimyyntipisteitä ideoitin ehdottaen esimerkiksi puisia rakenteita. Myös sijaintia suhteessa teatteriin johtavaan väylään pohdittiin. Vahvasti toivottiin rakentamisen ajaksi torimyyntin mahdollistamista, jotta torimyyjä pystyy säilyttämään asiakkaansa.

Vastaus: Torin peruskorjauksen yhteydessä uusitaan torin kiinteät rakenteet ja parannetaan torimyyntipisteiden edellyttämää infraa. Torimyyntipisteiden ulkonäköä ei suunnitella tässä yhteydessä. Peruskorjauksen yhteydessä parannetaan mahdollisen torikahvilan toimintaedellytyksiä toteuttamalla sähkö- ja vesipisteitä. Toritoiminnot riippuvat paljon aktiivisista yrittäjistä. Peruskorjauksen suunnittelun ja toteutuksen yhteydessä käydään vuoropuhelua torin yrittäjien kanssa. Torimyyjien toiminta pyritään takamaan jollain muotoa rakentamisen aikana. Helsingin kaupunki käy rakentamisvaiheessa tiivistä vuoropuhelua torin yrittäjien kanssa. Urakoitsijan valinnan jälkeen aikataulu tarkentuu.

Terassit

Palautteet: Ravintolayrittäjä Fredrikinkadulla torin toisella puolella toivoi terassia kesällä. Lisäksi asukastilaisuudessa toivottiin myös muille läheisille ravintoloille lisää terasseja. Palautteissa koettiin, että Hipon terassialue on luonut torille elämää ja monelle terassin säilyminen oli tärkeää. Suunnitelmassa terassin siirtyminen enemmän varjoon huolestutti osaa palautteen antajista. Toisaalta jossain papautteissa terassi koettiin turhan suureksi, koska se on nykyään tarkoitettu enemmän ruokailuun ei vain juomien kanssa istuskeluun.

Vastaus: Fredrikintorin ulkopuolelle toivottujen terassien osalta todetaan, että suunnittelualue ulottuu vain Fredrikintorille. Torialueen kiinteiden penkkien ja terassivaruksen ehdotettua

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

sijoittelua tarkennetaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Torille pyritään toteuttamaan ei kaupallista oleskelua myös aurinkoiseen sijaintiin.

Tasaus ja hulevesien ohjaus

Palautteet: Saadussa palautteessa tuodaan esille, ongelmia hulevesien hallinnassa. Asukas kertoo, että vedet ovat päässeet torin pohjoisreunan kiinteistössä kivijalan kautta kellariin ja rakenteisiin. Samoin kerrotaan, että vesi tulee rappukäytävään kun pestään toria tai lumi sulaa. Kysyttiin myös tasauksen suunnittelusta ja uuden jiirin syvyydestä. Kysyttiin myös, onko vedet tarkoitus kerätä ennen viherkaistaa.

Vastaus: Hulevesien hallinta huomioidaan vastakaatoa jyrkentämällä rakennuksesta päin ja nykyistä jiiriä syventämällä. Ratkaisulla pyritään keräämään vesiä viherkaistaan ennen jiiriä ja linjakuivain on ennen viherkaistaa. Tutkitaan myös yhden hulevesikaivon lisäämistä nykyiseen jiiriin.

Ylläpito

Palautteet: Suunnitelmassa luodaan keskustelulle ja kokoontumiselle paikkoja. Tiedustellaan torin tulevaa siivousväliä ja pohditaan, joutuuko taloyhtiö siivoamaan torialuetta. Kahden roskaastian esittämistä torille ja syväkeräyssäiliötä Punavuorenkadun päähän pidetään hyvänä ideana. Toisaalta toivottiin myös Punavuoren kadun tuntumaan uutta roska-astiaa erityisesti läheisten koulujen oppilaita varten.

Vastaus: Ylläpidosta saatu palaute kerrotaan myös ylläpitoon. Tarkistetaan myös, onko torin osalta vastuita kiinteistöillä vai kuuluuko kokonaisuudessaan kaupungille. Roska-astioiden määrää tarkennetaan seuraavassa vaiheessa.

Työmaa

Palautteet: Torin remontin ajankohta ja kesto herättää huolta yrittäjissä liiketoiminnan jatkuvuuden ja toimivan ympäristön osalta. Asukkaita ja yrittäjiä huolestuttaa, pääseekö ovista miten sisälle. Peruskorjauksen arvioitua kestoä tiedusteltiin. Kysyttiin myös voiko eteläosan ja pohjoisosan rakentaminen olla erikseen? Asukas toivoi, että rakentamisen aikana prioriteettina olisi juuri asukkaiden huomiointi ja äänekkäiden töiden ajoittaminen päiväsaikaan. Erityisesti mahdolliset poraamis- ja pilkkaamisäänet huolestuttivat jo etukäteen. Pelättiin myös urakka-aikataulun venymistä.

Vastaus: Aikataulu varmistuu, kun urakoitsija valitaan, mutta työt alkavat aikaisintaan syksyllä ja kestävät arviolta noin vuoden. Kulkuyhteydet toimitiloihin ja asuntoihin ovat toiminnassa peruskorjauksen aikana. Reitit sisäänmeno-ovelle voivat vaihdella urakan aikana ja rakentamisalueella voidaan esimerkiksi välillä käyttää metallisia siltoja kulun mahdollistamiseksi. Urakka pyritään tekemään vaiheistettuna huomioiden asukkaat ja yritykset. Tämä edellyttää urakoitsijalta rakentamisvaiheessa tiivistä yhteydenpitoa asukkaisiin ja yrittäjiin. Rakennuttajalle viestitään asukkaiden esittämästä toiveesta. Meluisimmat työt pyritään tekemään kello 8-16 välillä.

Yleinen palaute

Palautteet: Esitetty suunnitelma sai paljon positiivista palautetta ja koettiin, että ideasuunnitelmaa oli parannettu asukkaiden elokuussa torikahveilla esittämän palautteen perusteella. Koettiin, että suunnitelman esittely ei ollut pelkästään ”näytösoikeudenkäynti” vaan

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

olla nyt vakavasti kuunneltu elokuussa saatua palautetta. Pidettiin tärkeänä, että torin fyysisen ympäristön kuntoon kiinnitetään huomiota. Koettiin tärkeänä, että Fredrikintorin kaltaisia kaupunkitiloja osataan tarkastella osana viherympäristönä ja paikkana luonnon ekosysteemien vahvistamiselle.

Vastaus: Suunnittelun tavoitteena on kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja toiminnallisesti joustava torialue, jonka suunnittelussa huomioidaan alueen historialliset arvot ja asukkailta saatu palaute. Kasvivalinnoissa pyritään monimuotoisuuteen ja nykyinen kasvillisuus otetaan huomioon suunnittelussa ja rakentamisessa.

Sähköpostitse saatu palaute:

Pääasiallinen palutteeni koskee kolmea asiaa, jotka mielestäni jäävät suunnitelman nykyisessä versiossa huomioimatta:

- Torin nykyiset ihmisiä kokoavat toiminnot. Näitä on pääasiassa kaksi, Fredan kukkaistori ja Green Hippo Cafén terassi. Näistä ensimmäinen on varsin erityinen paikallinen instituutio, jolla on keskeinen rooli kaupunginosan sosiaalisena liimana. Nykyisin toriteltassa toimiva kukkaistori on toiminut torilla Fredrikinkadun ja Punvaruodenkadun kulmassa ainakin parikymmentä vuotta saman pitäjän toimesta. Kukkakauppaa on usein auttamassa kausityövoimana lähikulmilla asuvia ihmisiä, minkä vuoksi teltan ympärille pysähtyy usein ihmisiä vaihtamaan kuulumisia. Tässä mielessä kyse on laajemmasta asiasta kuin yksittäisestä kaupasta. Tämä erityislaatuinen toiminto on huomioitu aiemmin mm. Helsinki Design Weekin projektina, jonka puitteissa Kukkaistorille toteutettiin väliaikainen paviljonki. Pitäisin tärkeänä, että kukkaistorin säilymiseen kiinnitettäisiin huomiota peruskorjauksen yhteydessä ja erityisesti rakennusvaiheen aikana. En tiedä, mikä on kaupungin käytäntö tällaisten kaupallisten toimintojen mainitsemisessa suunnitteludokumenteissa mutta mielestäni voisi olla hyvä kuvata torin nykyistä toimintaa ja käytäntöjä fyysisten rakenteiden analyysin rinnalla. Lisäksi suunnitelman olisi hyvä sisältää myös ajallinen ulottuvuus eli juuri näiden nykyisten toimintojen jatkuminen yli peruskorjauksen mahdollisten väliaikaiskäyttöjen muodossa.
- Torin sijainti suhteessa auringon valoon ja varjostuksiin. Toria varjostamat kaakosta luoteeseen varsin korkeat rakennukset ja torialue onkin lähes koko päivän varjossa muutoin kuin keskikesällä. Näin ollen torilla istuskelu pidempiä aikoja on mahdollista lähinnä vain vuoden lämpimimpään aikaan. Näihin olosuhteisiin nähden Green Hippo Cafén terassi on hämmästyttävänkin viehättävä ja suosittu paikka, jossa itsekkin istun usein. Varjoisuus olisi kuitenkin hyvä ottaa huomioon puita ja erilaisia kalusteita sijoiteltaessa. Kalusteiden sijoittaminen on mielestäni edelleen järkevä tehdä Punavuorenkadun varteen, johon valoa tulee katua pitkiin illansuussa.
- En löytänyt suunnitelmasta analyysia siitä, miten torin puut ja muu (nykyinen ja suunniteltu) kasvipeite kytkeytyy läheisten puistojen ympärille muodostuviin ekosysteemeihin ja liittykö tori joidenkin lajien populaatioiden ekologisiin käytäviin. Ymmärrän, että tämä on oma vaativa hommansa. Helsingin kaupungilla on kuitenkin vahva pyrkimys elonkirjon ja monilajisen oikeudenmukaisuuden vahvistamiseen, torin peruskorjaussuunnitelma voisi olla yksi paikka, jossa näitä tavoitteita systemaattisesti toteutetaan.

Vastaus:

Suunnittelun käynnistyessä elokuussa 2024 järjestimme torikahvit tilaisuuden, jossa esittelimme aiemmin laadittua Fredrikintorin ympäristöhistoriallista selvitystä ja tämän pohjalta laadittua peruskorjauksen ideasuunnitelmaa. Saimme runsaasti ideoita ja toiveita torin kehittämisestä ja

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

toritoimintojen parantamisesta. Osa toiveista oli myös keskenään ristiriitaista. Saatu palaute on pyritty huomioimaan suunnittelussa, mutta kaikkia toiveita emme voi toki toteuttaa. Tulevia toimintoja torialueelle on alustavasti hahmoteltu esilläolomateriaalin suunnitelman esittelyssä sivulla 7. Esitys löytyy kartta/hel palvelusta. Katusuunnitelmaluonnoksessa on pyritty huomioimaan torialueen käyttäjien tarpeet nyt ja tulevaisuudessa. Peruskorjauksessa mm. tuodaan toritoimijoiden käyttöön sähkö- ja vesiliitännät sekä uudistetaan jätehuoltoa. : Tässä suunnittelutoimeksiannossa suunnitellaan kiinteät rakenteet ja tilavarauksena otetaan huomioon toritoimintojen mahdollistaminen. Toritoimintojen mitoituksessa on huomioitu torin nykyiset toimijat. Torin kukkakauppa saa jatkaa toimintaansa mahdollisesti toisella puolella toria, jos vaihteistaminen onnistuu tai jossain lähialueella.

Torille on sijoitettu penkkejä niin aurinkoisille alueille kuin varjoon, myös Punavuorenkadun yhteyteen sijoituu penkkejä. Kasvilajit suunnitellaan tarkemmin jatkosuunnittelussa. Lajivalikoimassa huomioidaan mm. kaupunkikuvalliset, ympäristöhistorialliset, kunnossapito, viihtyisyys- ja ekologiset/ekosysteeminäkökohdat. Torialueelle pyritään istuttamaan mm. lintujen ja hyönteisten suosimia lajeja.

Sähköpostise saatu palaute:

Erityisesti kiitosta halutaan antaa selkeiden pintamateriaalien käytöstä, jolloin torin alue on selkeästi jalankulun aluetta. Hyvä, että pollarit myös fyysisesti estävät ajon torialueelle ja huoltoajo ja muu vastaava ajo on huomioitu irrotettavilla pollareilla. Toivomme, että torin läpi kulkeva osuus Punavuorenkatua merkitään selkeästi esimerkiksi kävelykaduksi tai pihakaduksi (tarvittaessa sopivalla lisäkilvellä), jotta kaikille kulkijoille on myös talvella lumiseen aikaan selvää, että katu kulkee kävelyalueen poikki. Lopuksi kiitämme, että aluetta suunnitellaan viihtyisämmäksi ja vehreyttä lisätään istuttamalla uusia puita ja tekemällä uusia istutuksia.

Vastaus: Tarkemman rakennussuunnittelun edetessä selvitämme mahdollisuutta merkitä Punavuorenkadun torialueen poikki kulkeva osuus kävely- tai pihakaduksi.

Asukastilaisuudessa saadut pidemmät kirjalliset palautteet

Palaute: Kiitos asukastilaisuuksista! Olen tutustunut luonnoksiin ja osallistunut asukastilaisuuksiin, joissa asukkaat innolla ottivat osaa keskusteluun. Olen iloinen, että lähes kaikkien asukkaiden toive puiden säilyttämisestä on otettu huomioon. Penkkien ulkonäöstä ja istuttavuudesta vaihdettiin vilkkaasti mielipiteitä. Itse toivon perinteistä puista mallia käsinojilla. Puuosat saisivat patinoitua, käsiteltynä ainoastaan jollakin puunsuoja-aineella, kuten esim. Kaivopuiston ja Meripuiston välissä oleva penkkirivi. Kokemuksesta tiedän, että ne ovat aina puhtaita istuttaviksi, lika katoaa jonnekin, toisin kuin maalatuissa pinnoissa.

Torimyyjien myyntikojuihin toivon kiinnitettävän huomiota. Ei umpinaisia telttoja, vaan pienelle torille kaivataan ilmavuutta ja läpinäkyvyyttä.

Punavuoressa 30 vuotta asuneena ja aikoinaan pitkään Punavuoriseuran puheenjohtajana toimineena toivon edelleenkin Punavuoreen lisää taideteoksia sykähdyttämään ohikulkijoita. Iso Roballa on ainoa taideteos, vaikka alue on Design-alue. Luonnokseen merkittyä vesipostia voisi mielestäni jalostaa vesiaiheiseksi taideteokseksi. Aiheena voisi olla vaikkapa kalanvonkale, olihan tori ennen vanhaan vilkas silakan myyntipiste. Näin asiallinen, siisti torisuunnitelma toisi torille myös hienon maamerkin.

Vastaus: Kalustemalleja tarkennetaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Kalustemalliksi on valikoitunut klassisempi muotokieli. Tässä suunnittelutoimeksiannossa suunnitellaan torin

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

kiinteät rakenteet ja parannetaan torimyyntipisteiden edellyttämää infraa. Torimyyntipisteiden luonnetta ei suunnitella tässä yhteydessä. Alueelle ei ole varattu määrärahoja taiteelle.

Palaute: Haluaisin kertoa, miten olen toria nähnyt käytettävän ja kuinka itse sitä käytän. Asuin sen laidalla olevassa talossa vuosia. Ehdotan samalla jotain.

On hienoa, että suunnitelmia muutettiin niin, että puut säilyvät. Kesällä, talvella ja syksyllä puut ovat satumaisen kauniita. Myös seitsemännen kerroksen ikkunasta nähtynä. On kiva kuunnella lintuja ja seurata fiksuja lokkeja ja variksisia.

Varhain aamuisin ja myöhään iltaisin torilla on koiria ja koiranomistajia. Heistä tulee helposti tuttuja. Se on mukavaa. Puiden alla oleviin multalaatikoihin tehdyt koirankakat omistajien on helppo kerätä torin roskiksiin. Veikkaan, että koiria pikapissatetaan puistossa myös peruskorjauksen jälkeen. Tämä kannattaa ottaa huomioon.

Läheisten koulujen lapsia parveilee torilla puolen päivän jälkeen. Väsyneitä pikkulapsia talutetaan torin läpi neljän viiden maissa. Olen miettinyt, että teatteri Takomon päätyyn, puiden alle sopisi yksinkertainen urheiluteline, jossa sekä lapset että aikuiset voisivat kiivetä ja roikkua. Sellainen, joita on esimerkiksi Hernesaaren Löyly-ravintolan vieressä, mutta pienempi kokonaisuus. Siellä teline on aina käytössä. Myös talvella.

Torin ravintolan terassi on kesällä täynnä elämää. Eri ikäiset kaupunkilaiset ja turistit istuvat siellä jo aamiaisella. Lapsia ja koiria on mukana useilla. Ehkä siksi, että tilaa on vaunuille, eikä torilla tarvitse varoa autoja, vaikka lapset siirtyisivät pöydästä. Kesäöinä terassin tuoleilla näkee juttlevia pareja. Koskaan en kuitenkaan ole kuullut mekkalaa tai muuta häiriötä. Kalusteita ei ole rikottu, eikä ravintola ole laittanut niihin mitään lukkoja tai ketjuja. Terrassia ei kannata pienentää.

Metodistikirkosta kuuluu usein kivaa maailmanmusiikkia ja sen oven edustalla on juhlapukuisia seurueita juttelemassa ennen ja jälkeen kirkon tapahtumien. Jos mietitte penkkien lisäämistä, niin tähän lähelle voisi olla fiksuja.

Kukkateltoa on torin sydän. Se kokoaa ihmisiä yhteen kauempaakin. Teltan viereisillä penkeillä on käynnissä päivittäin suoranainen torikokous. On mukava moikata tutuksi tulleita ihmisiä. Ostan kaikki kukat sieltä. Hienoa, että kukkateltoa säilyy.

Jouluna torilta voi ostaa kuusen. Toivottavasti se säilyy.

Talvella torin nurkkaan kaduilta kipattu lumikasa on täynnä pikkulapsia, jotka kiipeilevät kasassa ja laskevat pulkalla. Vanhemmat seisovat kasan ympärillä ja juttelevat toistensa kanssa.

Nykyiset aika rumat ja järeät puu-betonipenkit ovat kovassa käytössä. Suunnitelmassa torille lisätään penkkejä. Se on hyvä idea. Niiden sijoittelussa olisi hyvä miettiä, että kesällä moni haluaisi istua myös varjossa.

Toivoisin, että penkit olisivat ympäristöön sopivia puistonpenkkejä. Esimerkiksi suunnitelmissa oleva kaareva metallipenkki vesipostin ympärillä ei sitä ole. On vaikea ymmärtää, miksi ja ketkä istuisivat kaaressa keskellä toria. Voihan tavalliset puistonpenkit asettaa tarvittaessa vaikka vastakkain. Parasta olisi, jos penkkejä voisi liikuttaa. Tällöin torilla olisi helppo järjestää tapahtumia. Penkit saisi sivuun.

Esitän vahvan toiveen, että torille ei tuotaisi suunnitelmassa esitettyjä kiinteitä metalli- ja lastulevyesineitä, joita näkee uusien asuinalueiden pihilla. Maahan pultattu harmaa pöytä palleineen ja kolme sisäkkäin menevää ympyrää ovat paitsi rumia myös kelvottomia. Haluaisin nähdä sen ”pienen kokoontumisen”, joka tapahtuu niillä pöydästä liian kauaksi pultatuilla

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

salmiakin muotoisilla palleilla. Istumaryhmä tosin voisi toimia hyvänä pelotteena taloyhtiön kokouksessa: ”Jos vielä riitelette kesäkukkien väristä, seuraava kokous pidetään torin neuvottelupöydässä!”

Esimerkiksi Iso-Roballe pultatuissa yksittäisissä tuoleissa ei istu kukaan. Miksi ihminen haluaisi istua tuolissa yksin keskellä katua tai toria? Vaikuttaakseen hieman hullulta? Selkänojallinen puistonpenkki onkin kaupungeissa käytössä ihan syystä. Kassitkin saa viereensä. Siihen voi istahtaa huomiota herättämättä. Vierustoveriin voi pitää etäisyyttä tai hänen kanssaan voi vaihtaa muutaman sanan. Käytöskoodit ovat kaikille selvät. Kauniita penkkejä on ympäri kaupunkia. Sellaisia toivon torille. Historiallisella torilla penkin ei tarvitse olla betoniin valettu eikä jännän muotoinen.

Kirjoituksesta tuli pitkä. Tiivistäen toivon, että ette suunnittele toria tukkoon, ja että sinne ei pultattaisi rumia esineitä. Toivon kauniita selkänojallisia penkkejä myös varjoon. Ja paljon roskiksia. Johonkin ehkä mahtuisi yksinkertainen liikuntateline. Kiitos että säilytitte puut!

Vastaus: Kalusteiden sijoittelua ja terassivaruksen sijoittelua tarkennetaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Lähtökohtana on ollut, että alueella pitkään toimineen terrassin tilavarausta ei pienennetä. Kalustemalleja tarkennetaan seuraavassa suunnitteluvaiheessa, huomioiden saatu palaute. Kalustemalleille on valikoitunut klassisempi muotokieli. Penkkejä tullaan sijoittamaan aurinkoon ja varjoon. Torin keskiosassa vesipostin ympärillä oleva penkki sijaitsee aurinkoisella paikalla. Kalusteissa on otettu huomioon eri käyttäjät. Penkit tulevat olemaan kiinteitä, jotta niitä ei voi siirtää ei paikkoihin joissa niistä olisi haittaa.

Palaute: Tavoitteet ja visio:

Suunnitelman taustalla oleva tavoite elävöittää toria on kannatettava. Fredrikintorin on tarkoitus toimia eteläeurooppalaisena piazza-tyyppisenä aukiona. On tärkeää säilyttää pienen toriaukion intiimi ja kutsuva luonne, joka on yksi sen tärkeimmistä ominaisuuksista kantakaupungissa ja osa torin erityistä vetovoimaa.

Suunnitelman lähtökohdat ja tavoitteet vaikuttavat oikeansuuntaisilta ottaen huomioon Fredrikintorin merkityksen Helsingin keskustassa. Tori on tärkeä julkinen tila ja sen toiminnallisuuden sekä esteettisyyden parantaminen tukee alueen viihtyisyyttä ja elinvoimaisuutta. Fredrikintori on myös kulttuurihistoriallisesti merkittävä alue. Suunnitelmassa on tärkeää säilyttää torin historialliset piirteet, samalla kun toteutetaan toimivaa ympäristöä. Torin eteläosan ulkokahvila-alue on ainutkertaisena säilytettävä.

Alueen asukailta on tullut toivomuksia, että Etelä-Helsingissä olisi myös torikauppaa, joten torin nykyistä pientä torikauppatoimintaa voitaisiin laajentaa. Tämä voisi lisätä alueen vetovoimaa ja tuoda lisää elämää torille.

Toiminnot ja tilat:

On tärkeää, että torilla on monipuolisia toimintoja, kuten torikauppaa, ravintolan terassit, oleskelutilat kaupunkilaisille ja mahdollisuus järjestää kaupunginosatilaisuuksia ja muita juhlia. Tori voisi olla kaksiosainen, jossa eteläosa varataan terassiravintoloille, oleskelulle ja tapahtumille, ja pohjoisosa torikaupalle. Torin eteläosassa voisi olla mahdollisuus pystyttää väliaikainen näyttämö, koska tapahtumat ovat satunnaisia. Tarvittavat sosiaalitilat olisi pyrittävä järjestämään toria reunustavissa rakennuksissa, jotta torille ei rakenneta uusia rakennuksia tai muita pysyviä rakennelmia.

Liikenne, paikoitus ja kulkuyhteydet:

VUOROVAIKUTUSMUISTIO

Liikennejärjestelyjen osalta on tärkeää huomioida torin ympäristön sujuvuus ja turvallisuus. Suunnitelmissa tulisi varmistaa, että alueella liikkuvien eri käyttäjäryhmien tarpeet otetaan tasapuolisesti huomioon.

Punavuorenkatua ei tule sulkea mm. torin ja alueen yritysten huoltotarpeiden ja koulujen saattoliikenteen takia. Kadun täydellinen sulkeminen ei ole välttämätöntä. Punavuorenkatu voi jatkua pihakatumaisena.

Teatterille, torikauppiaille, lähiapteekille ja kivijalkakaupoille on turvattava lyhytaikainen pysäköintimahdollisuus. Myös saattopysäköintipaikat teatterille ja ravintolalle sekä kuormauspaikat torille ja yrityksille on huomioitava suunnitelmassa. On erityisen tärkeää varmistaa, että myös inva-parkkeeraukselle ja tavarakuormien purkamiselle on riittävästi tilaa ja että teatterin lavasteiden ja tapahtumien järjestämiseen tarvittavat kuljetukset on otettu huomioon. Torikauppiaiden automyynti on sallittava toriaikana.

Fredrikintorin liikennejärjestelyjä ja torin rakenteita suunniteltaessa tulisi jo nyt pyrkiä ottamaan huomioon tulevaisuudessa mahdollisesti tehtävät muutokset Fredrikinkadun liikennöinnissä (raitiotieliikenne, bussit), jotka saattavat osaltaan vaikuttaa Fredrikintorin liikenteeseen ja pysäköintijärjestelyihin.

Kestävyys ja ympäristönäkökohdat:

On toivottavaa, että suunnitelmassa pyritään kestäviin ratkaisuihin. Esimerkiksi vedenhallinta, vihreät alueet ja ympäristöystävälliset materiaalit ovat tärkeitä ja tukevat Helsingin ilmastotavoitteita sekä elinympäristön hyvinvointia.

Suunnitelmassa tulisi suosia kivimateriaaleja istutusaltaiden rakentamisessa. Matalina pidettävät pensaat voisivat toimia esteenä torialueen/jalkakäytävän ja autoreittien välillä. Torilla voisi olla myös nurmikkoa tai muuta matalaa kasvillisuutta, joka keräisi vettä puille ja istutusaltaiden pohjalle. Näin saavutettaisiin sekä esteettistä että toiminnallista hyötyä ympäristölle.

Fredrikintori on ainoa aukio Helsingissä, jossa kuumana kesäpäivänä on mahdollista istua ulkokahvilassa ison puun viileässä varjossa. Juuri tämä puu, joka sijaitsee torin eteläosan keskellä, on päätetty kaataa. Jos puuta ei voida pelastaa, tulisi korvaava, mahdollisimman iso puu istuttaa tilalle, koska sen sijainti on ihanteellinen läheisen ravintolan ulkopaikkojen kannalta.

Esteettömyys ja käyttäjäkokemus:

Suunnitelman esteettömyysnäkökohdat ovat ensiarvoisen tärkeitä, sillä alueella asuu paljon ikääntynyttä väestöä. Myös vammaisten liikkumismahdollisuudet tulee huomioida. Toripinnan kivilaattojen tasaisuus on tärkeä yksityiskohta, joka helpottaa kulkemista.

Vastaus: Suunnittelun tavoitteena on kaupunkikuvallisesti korkeatasoinen ja toiminnallisesti joustava torialue, jonka suunnittelussa huomioidaan mm. alueen historialliset ja kaupunkikuvalliset arvot.

Tilat ja toiminnot - Tässä suunnittelutoimeksiannossa suunnitellaan kiinteät rakenteet ja tilavarauksena otetaan huomioon erilaisten toritoimintojen ja väliaikaisten rakenteiden mahdollistaminen tulevaisuudessa.

Liikenne, paikoitus ja kulkuyhteydet – Punavuorenkatua ei suljeta, eikä autoreitteihin tule muutoksia. Torin kohdalla ei ole pysäköintiä jatkossa, ainoastaan kuormauspaikka.

Kestävyys ja ympäristönäkökohdat – Hulevesiä pyritään ohjaamaan kasvillisuudelle. Kasvillisuus määritellään seuraavassa suunnitteluvaiheessa. Kasvivalinnoissa huomoidaan monimuotoisuus ja paikkaan sopivuus. Poistettavan puun tilalle tullaan istuttamaan uusi puu. Esteettömyys ja käyttäjäkokemus – Torin kiveys tulee olemaan esteetön.

Muu palaute

Palaute: Torilla on ollut varaus sirkustoiminnalle, mutta ei tietävästi ikinä sirkusta.

Projektinjohtaja / Projektipäällikkö

Maria Lalla, Helsingin kaupunki

Lauri Axelsson, Ramboll

Tiedoksi

Palautteen antajat, kartta.hel.fi